

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: قرآن و تعلیمات دینی (۳) دین و زندگی	رشته: کلیه رشته ها
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۶ / ۳ / ۱
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی
ردیف	راهنمای تصحیح
	نمره

۱۵- با این که ۶۲۳۶ آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال نازل شده و درباره ی موضوعات متنوعی مانند توحید، معاد، انسان، نظام خلقت، سرگذشت پیامبران، نظام اجتماعی، اخلاق و احکام سخن گفته است. با وجود این، نه تنها میان آیات آن تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه دقیق تر از اعضای یک بدن یا اجزای یک درخت هماهنگی و مؤید یکدیگرند. (۱)	
۱۶- اگر اکثریت یک ملت خواستار عدالت نباشند و با ظلم مبارزه نکنند همه ی آنها گرفتار حاکمان ظالم و ستمگر خواهند شد و از زندگی در جامعه ای با قوانین عادلانه، بی نصیب خواهند ماند. به همین جهت قرآن کریم می فرماید که تا گروهها، اقوام و ملت ها تغییر نکنند خداوند نیز اوضاع و شرایط زندگی آنان را تغییر نخواهد داد. بنا براین علت غیبت امام عصر (عج) عدم آمادگی روح جمعی جامعه می باشد. (۱)	
۱۷- اول، از آن جهت که رهبری و اداره ی جامعه از جانب خداوند به آنان سپرده شده بود و لازم بود که برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات، حاکمان غاصب را برکنار کنند. (۷۵/۰) دوم، از آن جهت که سکوت در مقابل ظلم و زیر پا گذاشتن قوانین اسلامی را گناه می دانستند و معتقد بودند که اگر حاکمی، حقوق مردم را زیر پا گذارد و به احکام اسلامی عمل نکند، براساس حکم امر به معروف و نهی از منکر، باید با او مقابله و مبارزه کرد. (۷۵/۰)	
۱۸- خیر زیرا کسانی که در عصر غیبت تنها با گریه و دعا سرکنند و در نبرد حق علیه باطل، عدالت خواهان علیه ستم پیشگان و پابرهنگان علیه مستکبران حضور نداشته باشند، چنین کسانی جوهره ی شجاعت، از جان گذشتگی و صلابت روحی را به دست نخواهند آورد و در نبرد سهمگین سپاه امام علیه ستمکاران جهان، صحنه را ترک خواهند کرد. (۱)	
۱۹- اعتقاد شیعه: بنا بر سخنان صریح پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) وائمه اطهار (علیهم السلام) موعود و منجی انسان ها دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری (علیه السلام) است، حضرت مهدی (عج) هم نام پیامبر و کنیه ی اصلی ایشان نیز همان کنیه ی پیامبر یعنی ابوالقاسم است ایشان آخرین ذخیره ی الهی است، و با توجه خاص خداوند به حیات خود ادامه می دهد تا این که به اذن خداوند ظهور می کند و حکومت جهانی اسلام را تشکیل می دهد. (۱)	
۲۰- دین به عنوان برنامه ی زندگی، به عصر پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امام (علیه السلام) اختصاص ندارد. به دست آوردن احکام آن نیز، ویژه ی آن دوران نیست، علاوه براین همواره مسائل جدیدی پیش می آید که یک مسلمان می خواهد بداند دین در باره ی آن ها چه حکمی دارد. بانکداری، بیمه های اجتماعی، نماز در هواپیما، پیوند اعضا و خرید و فروش عضو از جمله ی این مسائل اند و یک فرد مسلمان در هنگام مواجهه با آن ها، نیازمند دانستن حکم اسلامی آن ها است. صد ها سؤال وجود دارد که پاسخ دادن به آن ها جز با تکیه بر تخصص عمیق و تسلط کامل بر منابع دینی مقدور نیست. این کار در اصل در اختیار پیامبر و امام معصوم است که پاسخ های صحیح را به مردم عرضه کنند. اما در دوره ی غیبت کبری که مردم به امام (علیه السلام) دسترسی ندارند نیازمند راهی است که مردم از طریق آن پاسخ سؤالهای خود را دریافت کنند. (۱)	
۲۱- تفاوت اصلی میان حکومت های دموکراتیک رایج در جهان و حکومت اسلامی در این است که حکومت اسلامی مسؤول اجرای قوانین اسلامی است و فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است و به همین جهت، این نظام مردم سالاری دینی نامیده شده است. اما دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را تأمین خواسته های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش های الهی بی اعتنا ست. (۱)	

ضمن عرض خسته نباشید

مصححین گرامی نوشتن عین عبارات کتاب الزامی نیست و با توجه به مفهوم، نمره لحاظ شود.

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: قرآن و تعلیمات دینی (۳) دین و زندگی	رشته: کلیه رشته ها
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۶ / ۳ / ۱
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱- و هرگز خداوند قرار نمی دهد (۰/۵) برای کافران راهی (راه تسلط) برمومنان (۰/۵) ۲- و حکم کرد پروردگارت که عبادت نکنید غیر از او را (۰/۵) و نیکی به پدر و مادر را (۰/۵)		
۳- ... لِيَذْهَبَ عَنْكُمُ الرَّجْسُ أَهْلَ الْبَيْتِ ... (۰/۵) این واقعه، عصمت حضرت علی، حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین علیهم السلام را اعلام می کند. (یا هر پیام مرتبط دیگر) (۰/۵)		
۴- کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند، در حالی که خداوند آن ها را تعیین نکرده و فرمان و قانونشان نشأت گرفته از قرآن، یعنی برخاسته از فرمان الهی نیست «طاغوت» نامیده می شوند. (۰/۵) ۵- تفکر عمیق در دین و احکام دینی را در اصطلاح «تفقه» می گویند (۰/۵) ۶- از میان فقیهان دارای شرایط، آن کسی که توانایی لازم برای برپایی و اداره ی حکومت را دارد، رهبری جامعه را به دست می گیرد و به پیاده کردن قوانین الهی در جامعه اقدام می کند. فقیهی که این مسئولیت را برعهده دارد، «ولی فقیه» نامیده می شود. (۰/۵)		
۷- دو روش: مستقیم (یک مرحله ای) (۰/۲۵) در شیوه ی مستقیم مردم با حضور در اجتماعات و راه پیمایی های سراسری رهبر را انتخاب می کنند. (۰/۲۵) و غیرمستقیم (دو مرحله ای) (۰/۲۵) در این شیوه مردم ابتدا نمایندگان خبره ی خود را انتخاب می کنند و آنان نیز در میان مجتهدین آن کس را که شایسته تر تشخیص دهند، به عنوان رهبر جامعه اعلام می کنند. (۰/۲۵) ۸- برخی در توجیه خطا و گناه خود از عوامل تحریک کننده یا شرایط اجتماعی و اقتصادی یاد می کنند و خطای خود را بردوش آن عوامل می گذارند. درست است که آن عوامل زمینه ساز گناهند اما قدرت روحی و اراده ی انسان می تواند در مقابل گناه بایستد و آن را شکست دهد. (۱) ۹- برای یافتن عزت و پرورش آن در خود، باید به سراغ سرچشمه ی آن رفت. قرآن کریم می فرماید هر کس به دنبال عزت است، باید به سرچشمه آن مراجعه کند و راه دیگری وجود ندارد، زیرا قرآن کریم تمام عزت از آن خدا می داند و برای دیگری که در مقابل خدا باشد، سهمی قائل نیست. (۱) ۱۰- خیر این تفاوت ها به معنی برتری ذاتی یکی بر دیگری نیست، بلکه برای ایفای نقش تکمیلی در خانواده و جامعه، براساس ویژگی های زیستی و روان شناختی و بهره مندی مناسب و به جا از توانمندی های متفاوت آن دو است. (۱) ۱۱- آمادگی زیستی و روحی ازدواج نیازمند دو بلوغ است: یکی بلوغ جنسی و دیگری بلوغ عقلی و فکری که مدتی پس از بلوغ جنسی ایجاد می شود و نباید فاصله ی میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. (۱) ۱۲- ۱) تأمین هزینه ی زندگی خانواده ۲) مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده ۳) رابطه ی محبت آمیز باهمسر ۴) محبت و نظارت پدری (هر مورد ۰/۲۵)		
۱۳- خدای جهان، خالق حکیم است، هیچ موجودی را بیپهوده و عبث خلق نمی کند. خلق بی هدف، نشانه ی نقص و ضعف و نا آگاهی است و این ویژگی ها نمی تواند در خداوند باشد. هر مخلوقی را برای هدفی حکیمانه آفریده است و آن را به سوی هدفش هدایت می کند. پس هدایت یک اصل عام و همگانی در نظام خلقت است. (۱) ۱۴- اگر پیامبری در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد، دین الهی به درستی به مردم نمی رسد و امکان هدایت از مردم سلب می شود. اگر پیامبری در مقام تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد، امکان انحراف در تعلیم الهی پیدا می شود و اعتماد مردم به دین از دست می رود. اگر پیامبری در هنگام اجرای فرمان الهی معصوم نباشد، امکان دارد کارهایی مخالف دستورات الهی انجام دهد و مردم نیز از او سرمشق بگیرند و به گمراهی و انحراف مبتلا شوند. (ذکر دو مورد کافی است هر مورد ۰/۵) جمعاً ۱ نمره		
«ادامه در صفحه ی دوم»		